

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 7

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 10TH, 1933

LETO XXXV.—VOL. XXXV.

Nenadna smrt Coolidge je nov dokaz, da bivši predsedniki ne živijo dolgo

Washington, 9. januarja. Nenadna smrt bivšega predsednika Coolidge je ponovno poklicala v spomin trditve, da je predsedniško delo tako odgovorno, mučno in naporno ter združeno z nervoznostjo, da ni mogoče, da bi kak bivši predsednik dolgo živel potem, ko se poslovili iz svojega urada. Woodrow Wilson je umrl v starosti 62 let, dočim se ga je prijel bolezen še ko je bil predsednik. Ogromna odgovornost, ki jo je imel proti kot predsednik Zedinjenih držav, je bila kriva prežgodnje smrti. Tudi Warren G. Harding, ki je nastopil predsedništvo takoj za Wilsonom, je nenadoma umrl. Coolidge je umrl štiri leta pozneje, ko je zapustil predsedniški urad, star komaj 60 let. Ne more se direktno trditi, da je predsedniški urad vzrok prežgodnje smrti bivših predsednikov, toda splošno se domneva, da je tako. Coolidge na primer je bil skrajno zmeren in skrbno se je varoval vsake nezmernosti, hodil redno k počitku, obiskoval zdravniška redno, vendar je umrl nagloma. Svoje čase je bilo drugače. Predsedniki so še dolgo živeli, potem ko so zapustili predsedniški urad. Toda to je bilo še pred svetovno vojno. Problemi, ki so nastali po vojni, so pa nakopičili na rame predsednikov Zed. držav toliko odgovornosti, da prevladuje splošno mnenje, da je delo predsednika preveliko za eno osebo. Tozadevno se bo razpravljalo ponovno v kongresu, če bi kazalo, da dobi predsednik pomočnika, ki bi odzvel del bremena, ki je združen s predsedniškim uradom.

Slovenski Dom

Letna konferenca delničarjev Slovenskega Doma na Holmes Ave. se vrši v ponedeljek, 16. januarja. Pričetek ob 7. uri zvečer v spodnji dvorani. Konferenca se nadaljuje v torek, 17. januarja. Vsa društva v akciji naj pošljejo svoje zastopnike z uradno potrjenimi poverilnicami. Ker se pričakuje, da pride do velikih sprememb, se vabi vse delničarje, da se zborovanja točno udeležijo. Prosi se delničarje, da vpoštevajo, da se konferenca vrši 16. in 17. januarja, pričetek vselej ob 7. uri zvečer.

Smrt v Girardu

Dobro poznani rojak Frank Gantar, večletni predsednik in tajnik društva Slovenska Bistrica št. 42 S. D. Z. v Girardu, Ohio, je v ponedeljek po težki operaciji v bolnici za večno zatisnil oči. Pokojnik je star 40 let, doma iz Smlednika na Gorenjskem. Tu je bival nad 20 let. Ranjki zapuščena žena in več otrok, v domovini pa tudi več sorodnikov. Bil je tudi član društva Sava št. 18 S. P. Z. in samostojnega društva. Prizadeti družini izrekamo iskreno sožalje!

Županski kandidati

Dasi je do primernih volitev za župana mesta Cleveland še precej daleč, pa se že ponujajo vsakovrstni kandidati. Med republikanci se imenuje že tri, in sicer bivši župan Harry L. Davis, Charles McKisson, brat nekdanjega župana, Daniel E. Morgan, bivši mestni manager in Martin Sweeney, sedanji kongresman. Kandidat bo seveda tudi sedanji župan Ray T. Miller.

Zdravniki imajo največje težave z bolniki, ki trdijo, da so prehlajeni

New York. — Za navaden prehlad se večina ljudi sploh ne zmeni. "Oh, prehlajen sem," pravijo, "in bo že v kratkem spet dobro." V resnici pa se zgodi, da 80 odstotkov prehlajenih ljudi ozdravi, a 20 odstotkov jih umrje, kot piše dr. Logan Clendenning, znameniti ameriški zdravnik. Ljudje se za prehlad sploh ne brigajo, in tudi zdravnikom je skrajno težko dognati, če je prehlad nevaren ali ne. Resnica je tudi, da navaden prehlad zahteva največ bolniške podpore od naših bratskih organizacij. 70 odstotkov vse podpore, ki jo plačujejo naše bratske organizacije, gre na račun navadnega prehlada. Večina članov je bilnih 14 dni do treh tednov. Zdravniška spričevala trdijo, da se je dotični član prehladil. Prehlad nosi s seboj znake bolezni, ki so identični pri različnih drugih boleznih. Mrzlica je na primer prvi znak pri prehladu. In bolniki, ki prihajajo k zdravnikom iz tega ali onega vzroka, navadno pravijo: "Ja, najbrž sem se prehladil." Ljudje v največ slučajih zanemarijajo prehlad, in ko se prehlad takoj ne pozdravi, prihajajo k zdravnikom z drugimi boleznimi. Prehlad je napad narave na človeka, ki ni utrjen v svojem telesnem sestavu. In če bi ljudje malo bolj pazili takoj prvi dan, ko se prehladijo, s tem, da bi šli k počitku, vzeli gorko kopel, dober čaj, bi si prihranili mnogo milijonov stroškov vsako leto za zdravnike, zdravila in za pogrebneke.

Seja v sredo večer

Hišni posestniki v Euclidu in v okolici so prijazno vabljeni na javno sejo, ki se vrši v sredo večer, 11. januarja, ob pol osmih zvečer, in sicer v Noble šoli, na Babbitt Road in St. Clair Ave. Ta javna seja je sklicana za hišne posestnike v Euclidu in Nottinghamu, da se organizirajo in pomenijo med seboj, kaj je narediti v zadevi, ko propada toliko domov radi depresije, ki prihaja od ene strani radi prevelikih davkov, od druge strani pa radi brezposelnosti. Ker je zadeva skrajno važna za vsakega, ki lastuje kos svoje zemlje, se pričakuje, da bo udeležba številna. Seja je sklicana pod pokroviteljstvom Jugoslovanskega Progresivnega Kluba, in navzročijo bodo tudi govorniki od organizacije "The Ohio Home Owners Association." Naši hišni posestniki so prošeni, da so gotovo navzoči. — A. G.

Dr. Brooklynski Slovenci

Društvo "Brooklynski Slovenci," št. 48 SDZ je izvolilo sledeče uradnike za leto 1933: predsednik Jakob Jesenko, 3567 W. 61st St., podpredsednik Anton Železnik, 4002 Jennings Rd., tajnik Frank Hunter, 3410 W. 97th St., blagajnik John Slabe, 3777 W. 14th St., zapisničarica — (?) — 3720 W. 104th St. (ime zapisničarice je izpuščeno v sporočilu). Društvo priredi maškerašno veselico 28. januarja v Kalina dvorani, 3241 W. 50th St.

Razporoke

Dasi je novo leto 1933 še precej mlado, pa je že 51 zakonskih parov vložilo prošnjo na sodniji za razporoke.

Raketirji, gangeži so izvolili Millerja?

Predno je nastopil svoj županski urad sedanji župan Ray T. Miller, smo imeli v Clevelandu takozvani "manager sistem" mestne vlade. Mestna zbornica je postavila mestnega upravitelja, ki je vodil mestne posle, kakor je narekovala mestna zbornica. Ta upravitelj je dobival \$25,000 plače na leto. Meseca novembra, leta 1931, so pa državljani v Clevelandu z ogromno večino sklenili, da ne želijo več "managerja," pač pa župana, ki bo izvoljen direktno od ljudi, in ki bo odgovoren ljudem, ne pa politikarjem.

Zadnji "manager," ki je načeljal mestni vladi v Clevelandu, je bil Daniel Morgan. In ta republikanski manager Mr. Morgan si je preteklo soboto vzel pravico govora tekom katerega je na predzren, surov in raketirski način napadel sedanjega župana Millerja. Morgan, katerega poznaajo naši ljudje potomi "Pameti," ni bil nikdar izvoljen od naroda, dočim je dobil župan Miller ogromno večino od svojih clevelandskih državljanov. In isti Daniel Morgan, republikanec, bo skušal letos nastopiti kot republikanski kandidat za župana.

Da se predstavi volivcem mesta Clevelanda, je Mr. Morgan preteklo soboto naredil govor v City klubu, kjer se je predstavil navzočim sledeče: "Vsi butlegerji, raketirji, gangeži, banditi in roparji v Clevelandu so izvolili Ray T. Millerja za župana. Miller ne bi bil nikdar izvoljen, ako ne bi imel za seboj podpore od banditov." (Pomislite, da Morgan pršteva nekako 8,000 slovenskih glasov med bandite. Ali ste vi raketir ali ropar, ko ste glasovali za Millerja?) In je nadalje govoril Mr. Morgan:

Ruski državljani ne smejo rabiti elektrike

Moskva, 9. januarja. Sovjetska vlada je odredila, da morajo odjemalci elektrike znižati porabo elektrike v januarju, februarju, marecu in aprilu, za 20, odnosno 30 procentov. Kdor bo rabil isto toliko elektrike kot dosedaj, se mu bo zaračunala trikrat dražje kot jo sedaj plačuje.

Odbor zbora Zarja

Za leto 1933 je samostojni zbor "Zarja" izvolil sledeče vodstvo: predsednik Joseph Birk, podpredsednica Mary Kremar, blagajnik Louis Belle, tajnica Mary Ivanush. Nadzorniki: Anton Smith, Anton Krall in Josephine Martinčič, arhivar Math Sušel. Garderobar John Simčič. Veselični odbor: Josie Močnik, Mary Mlakar, Julia Bradáč, Thomas Grmek in Anton Pogljaj. Pevske vaje se vršijo vsak četrtek v S. N. Domu. Seja pa vsako prvo sredo v mesecu. Zbor priredi ples 14. januarja v spodnji dvorani S. N. Doma.

Kazanje slik

V sredo, 11. januarja, ob 7:30 zvečer bo kazal Mr. Anton Grdina slike iz Jugoslavije. Ob tej priliki boste lahko slišali tudi glasbene točke na gramofonskih ploščah, za katere so peli pevci cerkvenega zbora Ilirija. Slike se kažejo v sredo, 11. januarja, ob 7:30 zvečer v Slovenskem Domu na Holmes Ave., pod pokroviteljstvom Zveze collinwoodskih društev, v spodnji dvorani. Priidite, bo jako zanimivo!

gan: "Mr. Miller in "Plain Dealer" sta skupno nastopila, da pridobita elemente, ki naj bi porazili managerski sistem mestne vlade. Vsi veliki gangeži in butlegerji v Clevelandu so spravili skupaj ogromno svoto denarja, da izvolijo Millerja za župana. Dva cdvetnika, Samuel Haas in Jimmie Patton, sta spravila skupaj ves "nižinski svet," da so delovali za Millerja. In "Cleveland Press" je oznanila javnosti, da so gangeži v Clevelandu spravili skupaj \$17,000, da se izvoli Millerja za župana. "Press" te svoje trditve še nikdar ni preklcala.

"Župan Miller ni spolnil svoje obljube, da bo "osvobodil" clevelandsko policijo." Da, več zločinov se danes godi v Clevelandu kot pa v času, ko sem bil jaz, Morgan, načelnik mesta Cleveland. In odkar je župan Miller načelnik mesta Clevelanda, ni bil še en sam raketir ali gangež aretiran."

Morgan je ponovno in ponovno trdil, da so Millerja izvolili gangeži za župana. Roparji, gamblerji, raketirji in gangeži so odstavili roparje in gangeže na zračno klop. Zakaj Mr. Morgan ne gre in pove državnemu pravdniku imena in naslove onih 110,000 "banditov," ki so me izstali 110,000 roparjev, gangežev, raketirjev in banditov. Ti roparji in gangeži so spravili skupaj \$17,000, in s tem denarjem je bil Ray T. Miller izvoljen županom. (Morganu je seveda hudo, ker je zgubil dober "job," ki mu je nesel \$25,000, da je pasel lenobo v mestni hiši, dočim ima od naroda izvoljeni župan Miller le \$12,750 letne plače.)

Tako je govoril Mr. Morgan in se ponovno predstavil državljanov v Clevelandu kot župan.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Knjige Vodnikov družbe so dospele v Ameriko. Zbirka vsebuje sledeče knjige: "Žerjav," "Tulipan," "Od pastirja do izumitelja" in "Vodnikova pratika." Cena tem knjigam je \$1.35. Dobite jih lahko pri "Glas Naroda" v New Yorku.

V Pueblo, Colorado, je umrla rojakinja Karolina Tomšič, doma iz Koritnice pri Knežaku na Notranjskem. Zapuščena moža in dva otroka.

Slovenska mladinska godba v Jolietu, pri kateri je včlanjenih 65 dečkov in deklic, je imela izvanredno zanimiv koncert na božični dan, kot se poroča šele sedaj. In za leto 1933 se naznaja, da pristopi še 18 novih mladih članov in članic. Kot se poroča so mladi godbeniki nudili občinstvu zelo bogat program. Kot piše poročevalec, ga je posebno zanimala glasbena točka "Naprej zastava Slave." Mladi godbeniki so igrali ta komad "zavedno in sigurno." S svojo slovensko mladinsko godbo se postavi slovenska naselbina v Jolietu pred vsemi drugimi slovenskimi naselbinami v Ameriki. Kaj enakega bi potrebovali tudi v Clevelandu. Rev. J. Plevnik, župnik slovenske fare v Jolietu, je ustanovil to mladinsko slovensko godbo, kateri posveča vse svoje zanimanje in delo.

Najmanj brezposelnih delavcev se danes nahaja v državi Jugoslaviji

London. — Znani angleški ekonom Hessel Tiltman obravnava v svoji ravnokar priobčeni knjigi današnje svetovno depresijo. Poleg tega, da pozna razmere v svoji lastni domovini, so mu znane razmere tudi v ostalih evropskih deželah kot tudi v Ameriki. Na svojih potovanjih se ni zanimal samo za delodajalce pač pa tudi za delavce, in predvsem se je zanimal za položaj brezposelnih. Tiltman pravi, da trpi 20 milijonov brezposelnih delavcev v Evropi mnogo hujšo bedo, kot dva milijona brezposelnih v Angliji. Najbolj žalostne razmere so pa v Nemčiji, kjer je tudi srednji stan popolnoma obubožal. Avstrijo nazivlje deželo bankrota. Tudi fašistični Italiji gospodarska kriza ni prizanesla, in število brezposelnih v Italiji vedno narašča. Primeroma mala Italija ima danes skoro dva milijona brezposelnih. Poleg tega so bile delavske plače onim, ki se delajo v Italiji, tako znižane, da ne morejo zaslužiti niti za najbolj nujne stvari. Po statistiki, ki jo je sestavil Tiltman, je glede brezposelnosti na prvem mestu Nemčija, ki izkazuje 5,800,000 brezposelnih. V Angliji jih je 2,700,000, v Italiji skoro dva milijona, v Čehoslovaški republiki 485,000, v Belgiji 341,000, na Poljskem 288,000, v mali Avstriji 277,000, v Franciji 262,000, v Švici 94,000, na Švedskem 83,000, na Danskem 80,000, v Romunski 38,000, na Madžarskem 32,000, dočim je v Jugoslaviji najmanj brezposelnih, samo 23,000 glasom najnovejšega izkaza. Jugoslavija je med ostalimi deželami sveta še najmanj prizadeta.

Governer in davki

Governer Geo. White je poslal državni zbornici države Ohio poslanice, v kateri pravi, da se mora prenehati z nalaganjem novih davkov v državi Ohio. Governer je poslal poslanico takoj potem, ko je bil zaprišežen od vrhovnega sodnika najvišje sodnije, Weygandta. V tej poslanici pravi governer, da so davkoplačevalci, zlasti pa mali hišni posestniki že tako obdavčeni, da ne morejo več prenašati nadaljnjih bremen. Država Ohio pa tudi ne potrebuje nadaljnjih stroškov, dočim je absolutno potrebno, da se najde viri dohodkov, ki naj bi prinesel državi najmanj \$12,000,000, da se podpira brezposelne. Poslanica governerja White je zbudila splošno pozornost.

Društvo Danica št. 11 SDZ.

Nocoj se vrši seja društva Danica št. 11 S. D. Z. Pri seji se bo razmotrivalo glede obhajanja 20 lenice društva. Po seji bo prosta zabava. Igrala se bo tombula in servirala se bodo okrepčila.

\$100,000 za vodo

Mestna zbornica se bo morala tedi dni pečati s predlogom, ako mesto začasno založi za uporabo vode onim družinam, ki so prerevne, da bi plačale. Nad \$40,000 že dolgujejo ljudje za vodo. Rabilo se bo nekako \$100,000.

Državljska šola

Z rednim poukom o ameriškem državljanstvu se ponovno prične v četrtek, 12. januarja, ob 7. uri zvečer. Pouk se vrši v veliki dvorani javne knjižnice na St. Clair Ave. in 55. cesti.

27 županov v Cuyahoga okraju se je pridružilo Millerju za nižje cene

Cleveland. — Župan Miller, ki je začel z resnim bojem, da se znižajo cene elektrike, plinu, vodi in telefonu, je dobil nenadoma pomoč od 27 raznih županov v Cuyahoga okraju. Ljudje, ki živijo v mestih in vaseh okoli Clevelanda, morajo plačevati še večje cene za elektriko, vodo, telefon in plin, kot jih plačujemo v Clevelandu. Zato so se župani teh mest toliko raje pridružili županu Millerju v njegovem boju za znižanje cen, ker vedo, da v skupnosti lahko zmagajo. Za mala mesta in vasi v okolici Clevelanda je veliko težje priboriti si nižje cene kot je za mesto Cleveland, toda če se bodo ta mesta in vasi združila s Clevelandom v skupnem boju, bo skoro gotovo, da dobijo tudi prebivalci malih mest in vasi nižje cene. Računa se, da se bo tudi prebivalcem malih mest in vasi v okolici Clevelanda posrečilo dobiti nižje cene za elektriko.

Župan Miller je citiral iz uradnih zapisnikov policije, da dokazuje, kako so preganjani banditi, roparji in gangeži, ko je on župan, in kako so bili preganjani, ko je vodil mestno vlado republikanec Morgan. Iz teh zapisnikov je razvideti, da so v letu 1931, ko je bil Morgan načelnik mesta, aretirali le 419 raketirjev, pod županom Millerjem v letu 1932 jih je pa bilo 1,031 aretiranih. Prostitutk so aretirali v letu 1932 nad 5,300, dočim jih je bilo aretiranih v letu 1931 samo 3,300. Vseh zločincev je bilo aretiranih v letu 1932 nad 12,300, v letu 1931 pa le 11,015. In dočim so gangeži v letu 1931, ko je Morgan gospodaril, povzročili enajst umorov, ni bilo niti enega gangškega umora v letu 1932.

Nova "Miss Ljubljana"

Mr. in Mrs. John Turk, 967 E. 209th St., Euclid, Ohio, sta glasovala za novo "Miss Ljubljano" in v soboto se jima je želja izpolnila, ko jima je teta štorklja prinesla zalo hčerko-prvorojenka. Mlada mamica je namreč bivša in prva "Miss Ljubljana," gđc. Josephine Strnad. Naše iskrene čestitke!

Lepo naročilo

Truscon Steel Co., 6100 Truscon Ave., v Clevelandu, je dobila naročilo vredno \$2,000,000. Kompanija bo izdelovala jeklene kabinete za električne refrigeratorje. Delo je dobilo 500 mož.

Vrnitev na dom

Iz Lakeside bolnice, kjer je srečno preстал operacijo na nogi, je bil pripeljan na dom Mr. Jakob Mencin, 1752 E. 41st St. Mr. Mencin je še vedno pod zdravniško oskrbo in prijatelji so prošeni, da ga obiščejo.

Naše vdove

Klub Slovenskih Vdov naznana, da ima svojo sejo v petek zvečer namesto v četrtek. Vse članice so prošene, da vpoštevajo to naznanilo.—Frances Lausche, predsednica.

Seja za razstavo

Vsi tisti, ki so se priglasili za eodelovanje pri razstavi Jugoslovanske šole moderne umetnosti, naj se udeležijo seje v sredo, 11. januarja, zvečer ob osmih v uradu S. N. Doma.

Premestitev seje

Seja podružnice št. 47 SZZ se vrši v soboto 14. januarja mesto 11. januarja.

